

بررسی نقش والدین در جهت کاهش مشکلات تربیتی مقطع دبیرستان

پریسا پرویش

کد ملی: ۳۳۲۹۹۵۷۸۲۴

چکیده

پژوهش وکنجکاوی از تمایلات طبیعی بشر است و میل به شناخت وارضاء آن حس موجب دست یافتن به مجهولات زیادی شده است. لذا پیشرفتهای چشمگیری در کلیه زمینه های علمی فعلی حاصل این حس سیری ناپذیر کسانی است که زندگی خود را وقف جامعه بشری کرده ومی کند. توسعه وپیشرفت کشورهای غربی حاصل میزان اهمیتی است که این کشورها به تحقیق وپژوهش قائل هستند. در این دیار روح علمی همان شناختن ودر یافتن عمیق روشها وشیوه هایی بوده است که بشر برای پیش بردن علم بکار بسته است. این امر نه تنها از نادانی و سرگردانیهای آنها کاسته بلکه موجب شده است که در برآورد حوادث دقیق تر و مسندل تر ودر انجام امور مجهز تر ودر یافتن مواد جدید با کیفیت بهتر موفق تر باشند. واما نقص عمده در کشورهای نواخته ، بی خبری از شیوه های شناختن ودانستن است. توجه سطحی به مسائل و برداشت عامیانه از آنها بدون آشنایی به مبانی علمی راههای صحیح ، در این کشورها موجب ضلالت و گمراهی شده است. واین کشورها را در دور و تسلسل نادانی گرفتار نموده است.

کلید واژگان: والدین ، استرس ، اضطراب ، دانش آموزان

مقدمه

تحقیق حاضر بدین علت صورت گرفته است تا یکی از مشکلات عمده مدارس را که همچنان حل نشده باقی مانده است بررسی نموده و در صورت امکان روزنه ای را در راه گشایش آن پیدا نماید. عنوان این پژوهش عبارتست از: « بررسی نظر مدیران مدارس شهر کرمانشاه «ناحیه ۳» در مورد میزان همکاری والدین با مدارس در حل مشکلات تربیتی یا اخلاقی دانش آموزان ». و همانطور که از عنوان این تحقیق استنباط می شود درصدد آنیم که علاوه بر انجام یک تکلیف دانشگاهی حداقل در دوران خدمت خود در نهاد مقدس آموزش و پرورش از نتایج آن در چگونگی راه حل مشکلات دانش آموزان سود جسته و در نتیجه آنچنانکه شایسته فرزندان این مرزوبوم باشد اداء وظیفه نمائیم زیرا جامعه کنونی ما بدلیل خصومت‌های غربی و نادانی‌های عده زیادی از مسلمانان در خارج و داخل کشور و نیز مشکلات اقتصادی دچار مسائل و مشکلات زیادی از جنبه های تربیتی و اخلاقی شده است. که اگر بزودی در این مورد راه چاره ای را نجوئیم متحمل بهای گزافی خواهیم شد. و همانطور که می دانیم مدرسه به عنوان سازمانی که مسئولیت تربیت فرزندان جامعه را بر عهده دارد باید با روشنگری و روشن بینی علل و راههای حل مشکلات را شناسایی و با آنها به نحو تخصصی برخورد نماید. پس قبل از هر چیز عنایت کارگزاران و مسئولین آموزش و پرورش و نیز دولت جمهوری اسلامی ایران را در جهت تامین هزینه های این تحقیقات طلب می کند. زیرا مبارزه دشمن همانطور که رهبر معظم انقلاب فرمودند مبارزه فرهنگی است. اگر ما در جنگ تحمیلی در مصرف سرمایه های کشور جهت حفظ کیان اسلام خود هیچ دریغی نداشتیم چرا امروز در شبیخون فرهنگی که از جنگ رو در رو بسیار خطرناکتر است از خرج کمترین سرمایه ها مضیقه کنیم؟ چرا ادارات آموزش و پرورش ما هیچگونه تحقیقی را در راه شناسایی مشکلات دانش آموزان انجام نداده است؟ چرا مسئولین تعلیم و تربیت هنوز نتوانسته‌اند همکاری جدی والدین را در رفع مشکلات تربیتی و اخلاقی دانش آموزان و مدرسه جلب نمایند.

به نظر حقیر بزرگترین مانع در این راه این است که جامعه ما به نتایج آنی و کوتاه مدت سرمایه گذاریها توجه دارد و هنوز پی به ارزش و اهمیت سرمایه گذاری در آموزش و پرورش که ریشه ای و اساسی است نبوده است. چنانکه کمینیوس یکی از بزرگان تعلیم و تربیت مورد سرمایه گذاری در آموزش و پرورش می گوید: اگر قرار باشد یک سکه طلا برای شهر سازی، تأسیسات نظامی، تهیه اسلحه، مهمات و غیره خرج شود چرا نباید صد سکه برای آموزش و پرورش اطفال هزینه گردد. در این پژوهش تاثیر همکاری والدین و نیز تاثیر کلاسهای آموزش خانواده در میزان همکاری آنان با مدارس مورد نظر است و بررسی بیشتر در مورد لزوم تشکیل کلاسهای آموزش خانواده و آشنا نمودن والدین به شیوه های تربیت فرزندان و در نتیجه ایجاد هماهنگی بیشتر بین دو نهاد خانواده و مدرسه می باشد.

در تحقیقاتیکه به عناوین مختلف در رابطه با ایجاد اعتماد به نفس در کودکانی که والدین آنان بیشتر با مؤسسات آموزش و پرورش در تماس بوده اند. و میزان موفقیت آنان حتی در کودکانی که از نظر هوشی ضعیف بوده اند و تحقیقات بزرگانی چون فروبل و اینکه کودک در یک محیط غنی و سرشار می تواند علایق خود را از طریق تجربه آموزی و فعالیت شخصی رشد دهد. مشوقی بود که ما را به این تحقیق وا داشت.

بیان مسئله، هدف و فرضیه

از آنجایی که مدرسه سازمانی است که مسئولیت اصلی تعلیم و تربیت فرزندان هر جامعه ای را بر عهده دارد و زندگی در جامعه کنونی بدون تعلیم و تربیت عمومی غیر ممکن می باشد و بخصوص اینکه پدران و مادران بدلیل مشغله فراوان و یا بدلیل اعتمادی که نسبت به مدارس احساس می کنند بیشترین مسئولیت را بر دوش مدرسه می اندازند. لذا مشکلات مدارس در این امر مهم صد چندان می شود تا آنجایی که حتی خانواده ها در بسیاری از موارد از فرزندان خود به مدارس شکایت می برند و از نحوه رفتار فرزندان خود گلایه می کنند.

ولی آیا انجام این مسئولیت خطیر از مدارس و کارکنان آنها به تنهایی بر می آید و یا اینکه باید چاره ای جست ؟ مشکلات درسی و آموزشی و تربیتی و اخلاقی متأسفانه با تمام جدیتی که دست اندر کاران تعلیم و تربیت پیش گرفته اند روز بروز بیشتر می شود. تبلیغات ضد فرهنگی که به عناوین و شکل‌های مختلف خود را جلوه گر می سازند از طرفی «تمایل بشر به

اطاعت از نفس اماره و جنبه منفی گرایي وی» ما را هشدار می دهد اگر چنانچه بی تفاوت باشیم بهای سنگینی را متحمل خواهیم شد که چه بسا از عهده آن بر نیائیم.

امروز در جهان غرب که خود را در منجلا ب فساد غرق کرده اند فریاد ها بلند است و فساد اخلاقی زندگی آنان را متلاشی نموده است و وقاحت به جایی رسیده است که مجلس انگلستان ازدواج هم جنس را برای مردان آزاد اعلام کرده است. رسمی که حتی در پست ترین حیوانات هم دیده نمی شود روگردانی از روشهای اصیل انسانی و حاکمیت بی بند و بار و افسار گسیختگی در کشورهای متری سبب شده است که روز بروز برتریگی دلها افزوده شود و آن نور معنوی که سبب روشنایی دلها و آرامش قلبهاست به کلی از میان برود و اصول و موازینی که لازمه حیات سالم انسانی است زنگار فراموشی بگیرد. تا آنجایی که امروزه کمتر اندیشمند بصیر و متفکر آگاهی حتی در دیار غربت انسانیت یافت می شود که از این انحطاط حاکم به جهان شکوه نکند.

آثار و مراتب سقوط اخلاقی تنها به گسترش ظلم و جنایت قدرتمندان در حق ملت های دیگر محدود نمی شود بلکه در داخل مرزهای همین کشورهای به ظاهر پیشرفته، مرگ ارزشهای اخلاقی سبب بروز بحرانهای عظیم معنوی شده و پشت انسان جدید را خم کرده است. انسانی که تا این حد به انحطاط رفته ارتکاب به زشتیها برای او کار مشکلی نخواهد بود. حضرت امام هادی (ع) می فرماید: « مَنْ هَانَتْ عَلَيْهِ نَفْسُهُ فَلَا تَأْمَنُ ثَمْرَهُ » کسی که در نزد خود خوار شود خوار شود (احساس کرامت و شخصیت اخلاقی نکند). از شر او ایمن مباش.

لذا مشکلات تربیتی و اخلاقی دانش آموزان در مدارس و نیز تبلیغاتی که از طریق کانالهای تلویزیونی کشورهای همسایه بعنوان بوقهای تبلیغاتی غرب در جهت اشاعه بی بند و باری و فساد اخلاقی صورت می گیرد. وبعلاوه وارد کردن فیلمهای ویدیویی و عکسهای مبتذل که بطور وسیعی فکر کودکان و نوجوانان را مغشوش کرده و افکار ناصحیح را به آنها القا می کند ما را بر آن داشت که راهی را جویا شویم که بتوانیم حداقل از وسعت این مشکلات بکاهیم. هدف از این تحقیق این است که با همکاری والیدن بتوانیم در مدارس محیطی سالم و اسلامی را بوجود آوریم و با شناخت بیشتر دانش آموزان و ایجاد هماهنگی بین خانه و مدرسه در جهت رفع مشکلات آنان بکوشیم.

فرضیه :

الف - همکاری والدین با مدرسه در رفع مشکلات یا اخلاقی دانش آموزان رابطه ای مثبت دارد.

ب- همکاری والدین با مدرسه در رفع مشکلات تربیتی یا اخلاقی دانش آموزان رابطه ای خنثی دارد.

ج - همکاری والدین با مدرسه در رفع مشکلات تربیتی یا اخلاقی دانش آموزان رابطه ای منفی دارد.

تعاریف عملیاتی :

والدین : پدر و مادر و یا هر کسی که سرپرستی دانش آموز را به عهده دارد .

مسئولین مدارس : مدیر ، معاون ، معلمین ، مشاورین و مربی امور تربیتی مدرسه .

دانش آموزان : کلیه دانش آموزان مقطع دبیرستان سن ۷ تا ۱۲ سال

مشکلات تربیتی و اخلاقی : کلیه نارسائیها و کمبودهایی که منشاء آنها موضوع تربیتی و اخلاقی است .

کرمانشاه : شهر کرمانشاه

«مطالعه منابع مربوطه به موضوع مورد تحقیق»

صاحب نظران تعلیم و تربیت بر این عقیده اند که والدین با همکاری و کمک به معلمان در زمینه پیشرفت تحصیلی فرزندان خود می توانند بسیار مؤثر واقع شوند. این مسئله بخصوص در دوره ابتدایی بسیار حائز اهمیت است. تحقیقات متعدد نشان می دهد پیشرفت تحصیلی دانش آموزانی که والدین آنها افرادی آگاه و با سواد هستند و بهتر به راهنمایی آنها می پردازند بیشتر است. در تحقیقی که بوسیله (بی لتیل) و همکارانش (۱۹۷۳) انجام شده است ، تفاوت دانش آموزان از لحاظ سن « سطح تحصیلات والدین و ثبات و پایداری خانوادگی آنها » مورد بررسی قرار گرفته است.

محققان به این نتیجه رسیده اند که والدین با سواد و خانواده با ثبات « کودکانی با پیشرفت تحصیلی بیشتر» دارند. تحقیق دیگری که توسط (الیزابت بنیک) در زمینه تاثیر روشهای تربیتی در رشد استعدادها و متفاوت عقلائی انجام شده است. نشان می دهد مادرانی که از نظر کلامی قوی تر هستند و موقعیتهای بهتر یا محرکهای کلامی بیشتری برای فرزندان خود فراهم می کنند. مثلا به فرزندان خود کتاب داستان بیشتری می دهند که در بحثهای خانوادگی شرکت کنند و بندرت آنها را به دلیل ضعف تکلم تنبیه می کنند برای فرزندان خود کتاب داستان بیشتری می خردند و برای کمبود پیشرفت در مدرسه دانش آموزان را بطور سازنده مورد انتقاد قرار می دهند فرزندان آنها پیشرفت بیشتری دارند.

تحقیق دیگری در زمینه روشهای تربیتی والدین و پیشرفت تحصیلی فرزندان توسط (ریموند کتل) و (دیامن بارتین) (۱۹۷۲) انجام شده است.

هدف این تحقیق بررسی این نکته بوده که آیا رفتار والدین در پیشرفت تحصیلی کودکان موثر است یا نه؟ نتیجه کلی این بود که اولاً: رفتار والدین با فرزند در قدرتهای شناختی از جمله پیشرفت تحصیلی مؤثر است، این تاثیر در همه درسها وجود داشته است. ثانياً: سختگیری و محبت بیش از حد والدین به فرزندان موجب عقب ماندگی تحصیلی می شود.

تحقیق دیگری که توسط (کلاس) و (سوزان کری) در سال ۱۹۶۸ درباره کودکان قبل از دبستان تا کلاسهای ابتدایی انجام شد، افراد مورد مطالعه ۶۲ کودک از خانواده های محروم یکی از شهرهای ایالت تنسی امریکا بودند.

گروه کنترل برای مطالعه نیز از یکی از شهرهای مشابه انتخاب شده بود. گروه آزمایش را به مدت ده هفته طی دوپا سه تابستان متوالی آزمایش کلاسی دادند. بعلاوه دیدارهایی با خانواده های کودکان در منازل آنان صورت گرفت که طی آن در زمینه کار با کودکان آموزشی بویژه به مادران داده شد.

این تجارب به منظور بوجود آمدن نگرشهای مثبت نسبت به پیشرفت تحصیلی و بالابردن تواناییهای هوشی کودکان ترتیب داده شده بود.

در پایان دوره نتایج تست هوشی حاکی از تغییر معنی دار بهره هوشی کودکان در کوتاه مدت بود.

به هر حال نتایج تحقیق کری و همکارانش تغییرات موثری را در افراد مورد مطالعه نشان دادند و از آنجا که خانواده های کودکان تحت مطالعه نیز آموزشی را دریافت می کردند مسلماً در مجموع سودمندیهایی نیز برایشان وجود داشت.

در یکی از تحقیقات ۲۸ کودک از خانواده های کم در آمد را انتخاب کردند و از آنها آزمایش هوش بعمل آوردند. نمرات هوشی آنها در سن سه سالگی نشانگر این بود که احتمالاً در دوران تحصیلات ابتدائی نیاز به برنامه های تقویتی و اصلاحی خواهند داشت. گروهی نیز به عنوان گروه کنترل انتخاب شدند. برای هر دو گروه به مدت دو سال برنامه های آموزشی تنظیم و اجرا شد. در این برنامه ها بازدید هفتگی از خانواده های کودکان نیز در نظر گرفته شده بود که طی آن والدین را در مورد شیوه های برقراری ارتباط بهتر با کودکان از جمله روشهای بازی و پاسخگوئی به سؤالات و کنجکاویشان آموزش می دادند. هدف (ویکارت) در ابتدا این بود که با دادن امتیازات کافی به کودکان آنها را به گونه ای ترغیب کند که بتواند تحصیلات ابتدائی و دبیرستانی را با موفقیت بگذرانند. در نتایج اولیه برتری هوش کودکان گروه آزمایش ثابت شد ولی در بعد از انجام برنامه های آموزشی رو به تنزل نهاد و سرانجام دو گروه در پایان کلاس هشتم از نظر بهره هوشی در حد مشابهی قرار گرفتند (حدود ۸۵).

«طرح پژوهشی»

۴۰ نفر از مدیران که به طور تصادفی انتخاب شده اند توسط پرسشنامه مورد آزمون واقع می شوند، سپس با توجه به تعداد جوابهایی که به هر گزینه داده شده، هر سؤال بطور جداگانه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و سپس نتیجه نهایی استخراج می گردد. لذا چون تحقیق از نوع توصیفی می باشد آزمودنیها به گروههای مختلف تقسیم شده اند.

«ابزار اندازه گیری»

ابزار اندازه گیری در این تحقیق عبارتست از پرسشنامه ای که حاوی ۱۹ سؤال تستی، مرکب از ۱۶ سوال چهار جوابی و ۲ سؤال سه جوابی و یک سؤال بلی - خیر همراه با توضیح است.

یکی از سؤالات چهار جوابی نیز همراه با نظر خواهی از آزمودنیها می باشد. و در پایان دو سؤال تشریحی نیز دارد که نظر شرکت کنندگان در آزمون خواسته شده است.

در مقدمه پرسشنامه یکسری اطلاعات در مورد مقطع تحصیلی، سنوات مدیریت مدرک تحصیلی، جنسیت، وضعیت تأهل و تعداد دانش آموزان مدرسه خواسته شده است.

«روش جمع آوری اطلاعات»

پرسشنامه تهیه شده در ۲۱ سؤال در اختیار ۴۰ نفر از مدیران مدارس قرار گرفت و پس از یک هفته جمع آوری گردید. آزمودنیها سؤالات را با علامت زدن سؤالات تستی جواب داده و به سؤالات تشریحی نیز پاسخ داده اند کلیه مدیران شرکت کننده پرسشنامه های تکمیل شده را تحویل دادند ولی تعدادی از آنان به سؤالات تشریحی جواب ندادند که تعداد آنها ۹ نفر می باشد. در زیر صفحات بعد شرح فعالیت آزمودنیها ارائه خواهد شد.

در مورد سؤال یک، نظر شما در مورد همکاری والدین با مدرسه در حل مشکلات تربیتی یا اخلاقی دانش آموزان چیست؟ تعداد ۳۰ نفر یعنی ۷۵ درصد از شرکت کنندگان جواب کاملاً موافقم و ۱۰ نفر یعنی ۲۵ درصد دیگر گزینه موافقم را علامت زده اند که این موضوع بیانگر اهمیت تاثیر همکاری والدین دانش آموزان با مدارس می باشد یعنی حدوداً صد در صد مدیران مدارس همکاری والدین را در مدرسه موثر و مفید می دانند و حتی هیچکدام از شرکت کنندگان در آزمون بطور تقریبی هم نظر نداده اند. جدول شماره ۱ موضوع را روشنتر می کند.

گزینه	کاملاً موافقم	موافقم	تقریباً موافقم	مخالقم
آمار	۳۰	۱۰	-	-
فراوانی پاسخ	۷۵	۲۵	-	-
درصد	۷۵	۲۵	-	-

جدول شماره ۱: میزان موافقت مدیران با همکاری والدی نبا مدارس

در مورد سؤال ۲، شما همکاری والدین را در حل مشکلات تربیتی یا اخلاقی دانش آموزان تا چه میزان می بینید؟ جوابهای داده شده بدین شرح می باشد. ۱۲ نفر خیلی خوب، ۱۲ نفر خوب، ۱۰ نفر نسبتاً خوب و ۶ نفر ضعیف که به ترتیب ۳۰ درصد، ۳۰ درصد، ۲۵ درصد و ۱۵ درصد می باشد جدول شماره ۲ وضعیت پاسخها را نشان می دهد. جدول شماره ۲: نظر مدیران در مورد میزان همکاری والدین در حل مشکلات تربیتی یا اخلاقی دانش آموزان.

گزینه	خیلی خوب	خوب	نسبتاً خوب	ضعیف
آمار	۱۲	۱۲	۱۰	۶
فراوانی	۳۰	۳۰	۲۵	۱۵
درصد	۳۰	۳۰	۲۵	۱۵

لازم به توضیح است معمولاً کسانی که درجه ضعیف را علامت زده اند یا کلاس آموزش خانواده در طول سال تحصیلی تشکیل نداده اند یا تعداد دفعات این کلاسها کم بوده است. که خود بیانگر میزان تاثیر کلاس آموزش خانواده در مدارس می باشد و بنا به توضیح یکی از شرکت کنندگان میزان علاقه و تلاش مدیر مدرسه می توان تاثیر بسیار زیادی در هر چه مردمی تر کردن مدارس و کم کردن فاصله خانه و مدرسه از نظر دیدگاهها و همکاری بین این دو نهاد بسیار مهم داشته باشد. زیرا این دو نهاد از بنیادی ترین و اساسی ترین پایگاهها برای ساختن جامعه بزرگتر می باشند. فراغت و همکاری نزدیکان در نهاد می تواند آینده درخشانی را برای افراد تضمین کند و یا بر عکس زیرا شخصیت افراد در این دوران است که شکل می گیرد و وقتی فرد به مرحله بزرگسالی رسید و به بازار کار وارد شد شخصیتش غیر قابل تغییر است.

در جواب این پرسش که: والدین چگونه با مدرسه در حل مشکلات تربیتی یا اخلاقی دانش آموزان همکاری می کنند؟ فقط یکی از آزمودنیها یعنی ۲/۵ درصد از شرکت کنندگان گزینه داوطلبانه و مستمر را علامت زده است. و تعداد ۵ نفر یعنی ۱۲/۵ درصد گزینه داوطلبانه و گاهگاه را انتخاب نموده و ۸ نفر یعنی ۲۰ درصد گزینه پس از درخواست مدرسه تا حل کامل مشکل را مشخص نموده اند و ۲۶ نفر یعنی ۶۵ درصد گزینه پس از درخواست مدرسه انهم یکبار پس از هر دعوتنامه به مدرسه را بیان نموده اند. این خود گویای این حقیقت است که مدیران مدارس می توانند در میزان همکاری والدین تاثیر فراوانی داشته باشند زیرا درصد بالایی (۶۵ درصد) از آزمودنیها این نظر را تأیید نموده اند که خود مورد ... این بیت است که:

تانبارد ابرکی خند چمن
تا نگرید طفل کی نوشد لبن

اگر مدیران مدارس والدین را بیشتر به مدرسه دعوت کنند واز آنان بخواهند که در حد توان خود با مدرسه همکاری نموده و در شناسایی روحیات و اخلاقیات فرزندان خود به مربیان کمک کنند. این همکاری می تواند مشکل ترین گروهها را از سر راه تعلیم و تربیت دانش آموزان باز نماید. اطلاعات فوق الذکر در جدول شماره ۳ بیان شده است.

چنانکه قبلا هم ذکر شد تاثیر رفتار دوستان و همسالان در کودکان و نوجوانان بسیار است لذا باید سعی شود دوست آنان را شناخت و سعی نمود که حداقل اولاً از الگو بودن برای افراد صالح منع کرد و رفتار ناشایستش را اصلاح کرد.

در مورد سؤال: ترجیح می دهید چه مسائلی در کلاسهای آموزشی خانواده مطرح گردد؟
جوابها به شرح جدول شماره ۱۷ می باشد که توضیحات آن خواهد گذشت.

جدول شماره ۱۷: مسائلی که از نظر مدیران در کلاس آموزش خانواده باید مطرح شود.

گزینه	نحوه برخورد والدین	مسائل رشدی	آگاه کردن والدین	آمیخته ای از
آمار	با فرزندان	دانش آموزان	از عوامل بازدارنده و منحرف کننده فرزندان	موارد فوق
فراوانی	۴	۳	۲	۳۱
درصد	۱۰	۷/۵	۵	۷۷/۵

چنانکه از جدول شماره ۱۷ مشخص می شود اکثریت قریب به اتفاق آزمودنیها یعنی ۳۱ نفر از ۴۰ نفر شرکت کننده به عبارت دیگر ۷۷/۵ درصد از آنان اعتقاد دارند که ترکیبی از موضوعهای نمونه برخورد والدین با فرزندان مسائل رشدی دانش آموزان و آگاه کردن والدین از عوامل بازدارنده و منحرف کننده در کلاسهای آموزش خانواده مطرح شود هر کدام از موارد مذکور به تنهایی درصد کمی را به خود اختصاص داده اند. لذا به مسئولین آموزش و پرورش لازم است که با یک برنامه ریزی صحیح موضوعهایی را که نیاز به مطرح شدن آنها در این کلاس می باشد جمع بندی نموده و توسط استادان مجرب و آگاه به مسائل تربیتی در حل این مشکلات قدم بردارند و مطالب را چنان ارائه دهند که برای همه کس قابل فهم باشد.

زیرا پدران و مادران بی سواد و کم سواد که نهایتاً تلاششان این است که شکم فرزند خود را سرکنند چگونه وکی می توانند با ایما و اشاره عوامل بازدارنده و منحرف کننده ای را که سرراه فرزندانشان میباشد شناسایی کنند و در رفع آن بکوشند. البته جای تاسف است که عده ای از آگاهان فرهنگی نیز دیده شده که اظهار می کنند مسائل روانشناسی تربیتی فقط برای پرکردن کتاب است.

در جواب سؤال: شما کلاس آموزش خانواده را هر چند مدت یکبار کافی می دانید؟

جوابهای داده شده در جدول شماره ۱۸ خلاصه شده است.

یافته های پژوهشی

در این تحقیق بر آن بودیم که نظر برخی مدیران مدارس ابتدائی ناحیه ۳ کرمانشاه را در مورد میزان همکاری والدین با مدارس جهت رفع مشکلات تربیتی و اخلاقی دانش آموزان را بررسی واز نظرات آنان در این راستا استفاده کرده واز استنتاج راه حلها و پیشنهادات آنان نتیجه ای موثر را جهت استفاده بیشتر از تجربیات آنان بدست آوریم. همانطور که در بخشهای قبل داشتیم

تعداد ۴۰ نفر از مدیران مدارس ابتدائی این شهر در انجام این تحقیق مورد پرسش واقع شوند که عموماً با همکاری والدین با مدرسه در حل مشکلات فرزندان خود موافق بودند اگر چه در همکاری والدین در حد توافق مدیران همکاری نموده اند ولی کسانی که همکاری نزدیک با مدرسه داشته اند. معمولاً در رابطه با وضعیت تحصیلی فرزند خود مشکلات کمتری را داشته اند. ولی کسانی که همکاری نزدیک با مدرسه داشته اند معمولاً در رابطه با وضعیت تحصیلی فرزند خود مشکلات کمتری را داشته اند. ولی معمولاً همکاری والدین با مدرسه بدنبال درخواست وارسال دعوت نامه از والدین صورت گرفته استن و کمتر به طور داوطلبانه به مدرسه مراجعه نموده اند. لذا به نظر می رسد که در اینجا مدیران مدارس نقش اول را درمیزان همکاری ومراجعه والدین به مدرسه را دارند بخصوص اینکه برخی والدین افرادی بی سواد ویا کم سواد باشند. در مورد کلاسهای آموزش خانواده لزوم تشکیل آم میزان کافی بودن آن وتاثیراتی که در همکاری والدین دارند صحبتهایی شد. عموم مدیران تاثیر تشکیل این کلاسها را مثبت تلقی کرده اند. در مورد نحوه اجرای آن پیشنهاد کرده اند که از افراد مجرب و آگاه به امور تربیتی استفاده شود. از حدود ۴۰ نفر شرکت کننده فقط دو نفر یعنی ۵ درصد رغبت چندانی به کلاس آموزش خانواده نشان داده و بنا به اظهار خودشان در طول سال تحصیلی گذشته هم مبادرت به تشکیل چنین کلاسهایی ننموده اند که در جدول زیر نشان داده شده است.

جدول شماره ۲۰: میزان توافق مدیران در تشکیل کلاسهای آموزش خانواده.

گزینه	موافق	مخالف
آمار		
فراوانی	۳۸	۲
درصد	۹۵	۵

آنچه مهم است این است که توافق عمومی در موثر بودن کلاسهای آموزشی خانواده وجود دارد لذا برای افزایش همکاری بیشتر والدین مهمترین راه برگزاری کلاسهای آموزش خانواده است.

هر چه میزان همکاری والدین با مدرسه افزایش یابد مشکلات دانش آموزان کاهش پیدا خواهد کرد ولذا یک رابطه منفی در همکاری والدین وبروز مشکلات تربیتی و اخلاقی دانش آموزان وجود دارد.

بحث درباره یافته ها

میزان همکاری والدین یا آنهایی که از طرف مدارس درخواست همکاری شده است خوب بوده ودر نتیجه مشکلات فرزندان والدینی که با مدرسه همکاری داشته اند به مراتب کمتر بوده وهست. لذا مدیران مدارس باید سعی در جلب همکاری والدین نمایند. وبدین ترتیب شکاف موجود بین خانه ومدرسه را ازبین ببرند. زیرا در غیر این صورت تلاش مریبان هیچگونه نتیجه مثبتی را به همراه نخواهد داشت. زیرا اگر آموزش وتربیت در خانه متفاوت با نحوه تربیت حاکم در مدرسه باشد دراین صورت دانش آموزان دچار مشکلات بیشتری خواهد شد و برای مدرسه درد سر افزون تری را ایجاد خواهد کرد. زیرا دانش آموزان در چنین وضعیتی دچار تعارض شده ودچار درماندگی خواهد شد.

آنچه مهم است در نظر گرفتن آموزش برای خانواده می باشد تا بدین ترتیب با کلاسهای که اجرا می شود نحوه برخورد صحیح به والدین آموزش داده شود تا هم فاصله وشکاف موجود در روش تربیت فرزندان بین والدین ومدرسه کمتر شود وهم ریشه های ایجاد مشکلات تربیتی و اخلاقی دانش آموزان تجزیه وتحلیل وشناسایی شود ونیز سطح توقعات والدین با وضعیت رشد همه جانبه فرزندان در سنین مختلف هماهنگ گردد. وبدین ترتیب والدین همکاری خود را با مدرسه افزایش داده در شناسایی روحیات فرزندان خود به مریبان وکارکنان کمک کنند تا مدرسه بصورت محیطی امن برای دانش آموزان تبدیل شده و آنان بتوانند در جوی پر از مهر ومحیطی غنی از جنبه عاطفی احساس اعتماد به نفس کرده وبه رشد لازم برسند.

(تحقیق ویلاوسون) وپی بردن به این موضوع که موقعیت نظارت وکنترل در محیطی عاطفی می تواند حتی باعث رشد فیزیولوژیکی کودکان وبرعکس شود در موقعیت نگهداری ونظارت یا تدابیر وخطی مشی های سخت گرانه باعث ترس کودکان و کم شدن وزن آنان می شود تائید کننده مطالب فوق می باشد.

همچنین تحقیق (ویکارت) در مورد ۲۸ نفر کودک از خانواده های کم در آمد و بکار بردن برنامه های آموزشی و تربیت دادن بازدیدهای هفتگی از خانه های این کودکان باعث کاهش مشکلات آنان شد. و اینکه پیشرفتهای بعدی کودکان تا حدودی تحت تاثیر آموزشهای اولیه قرار گرفت و آموزش والدین و بالا بردن سطح آگاهیهای آنان اثرات غیر مستقیمی در بازده کودکان در برنامه های مختلف آموزش داشت مؤید نتایج بدست آمده در این تحقیق می باشد.

خلاصه و نتیجه گیری

همانطور که بر کلیه دست اندر کاران تعلیم و تربیت روشن و واضح است دثر مدارس با مشکلات تربیتی و اخلاقی دانش آموزان بخصوص در مناطق و محله های محروم شهر فراوان بوده و برخیز اوقات تحصیلی را در مدرسه مسئولین مدارس به مسائل مربوط به تعلم و انضباط می پردازند و بدین ترتیب بجای استفاده موثر از این فرصتها در پیشرفت تحصیلی آنان این چنین فرصتها به هدر می رود لذا بوجود آمدن مشکلات تربیتی اعم از آموزشی و درسی و تربیتی و اخلاقی در مدارس مسئله ای است که ما را واداشت که این پژوهش را با نواقصات زیاد انجام دهیم .

لذا فرضیه مورد نظر این است که همکاری والدین با مدارس می تواند راه حل اساسی و مهمی در جهت رفع مشکلات تربیتی و یا اخلاقی دانش آموزان باشد.

رابطه مدرسه و خانواده بصورت همکاری متقابل و دو جانبه در خور ملاحظه است. چون از بسیاری خانواده ها هستند که در زمینه تربیت فرزند و مسائل مربوط به آن به کمک فکری و تخصصی نیاز دارند و این کمک جز از طریق مدرسه به چه صورت ممکن است فراهم شود ؟

آنجا که شورای همکاری اولیاء و مربیان بصورت فعال تشکیل می شود شرایط مساعد تربیت و در خانواده سریعتر و سهلتر فراهم می آید دیدگاههای تربیتی مربیان به جامعه نفوذ می کند و مربی از مسائل خاص مربوط به کودکان و نوجوانان آگاه می گردد و در مقابل هر یک واکنش مناسب و راه صحیح جاره جویی را دنبال می کند.

در اهمیت و همکاری جامعه با مدارس همین بس که در آن نظامهای اجتماعی که بعنوان وابسته به مردم و متعلق به مردم شناخته شده و بوسیله آنها اداره می شود موجبات پیشرفت کاملتر و سریعتر فعالیتهای تربیتی فراهم آمده است و به نتیجه و بازده بسیار بهتر تربیتی دست یافته اند. در چگونگی ردیا قبول فرضیه مورد نظر ما پرسشنامه مشتمل بر ۱۹ سوال تستی و ۲ سوال تشریحی نظرات مدیران را جويا شدیم که در این تحقیق ۴۰ نفر از مدیران شرکت داشته و به پرسشنامه جواب دادند. انتخاب ۴۰ نفر بصورت کاملا تصادفی از مقطع دبیرستان بوده است. ۱ نفر از این مدیران دارای مدرک دیپلم و ۱۶ نفر دارای مدرک فوق دیپلم و ۲۱ نفر دارای مدرک لیسانس و ۲ نفر هم با مدرک فوق لیسانس بوده اند.

پس از جمع آوری پرسشنامه ها پاسخ به هر سوال بطور جداگانه بررسی و تجزیه و تحلیل گردید که از مطالب مذکور لزوم همکاری والدین با مدرسه در حل مشکلات تربیتی و اخلاقی دانش آموزان تاثیر و نتیجه گیری و نیز لزوم تشکیل و ارائه کلاسهای آموزش خانواده جهت ارائه اطلاعات و آگاهیهای لازم برای والدین و تاثیر آن در ایجاد همکاری هر چه بیشتر و نزدیکتر خانواده ها با مدرسه در جهت تربیت فرزندان آنان در هر یک ماه یکبار که بنا به نظر مدیران شرکت کننده در تحقیق مورد تایید واقع گردید و به این نتیجه رسیدیم که اجرا و تداوم چنین برنامه هایی همت وسیع تری را طلب می کند از طرفی تلاش جدی مدیران و همکاری دست اندر کاران آموزش و پرورش در رده های بالا تبلیغات از طرف صدا و سیما و رسانه های گروهی و ایجاد جو مناسب انگیز برای شرکت والدین در کلاس های آموزش خانواده و علاقه مند کردن آنان به همکاری بیشتر با مدارس و احساس مسئولیت بیشتر در قبال سرنوشت آینده فرزندانشان می تواند محیط مدارس را به مراکزی فعال و سرزنده تبدیل کند که هم معلم و هم متعلم هر دو در آن احساس آرامش در جهت سازندگی کشور گام بردارند.

فهرست منابع

- ۱- انجمن اولیاء و مربیان جمهوری اسلامی ایران ، مجله پیوند، شماره های ۱۶۸- ۱۶۹- ۱۷۰- ۱۷۱- ۱۷۲- ۱۷۳.
- ۲- سادات، محمد علی، اخلاق اسلامی، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها ، تهران ، چاپ دوازدهم با تجدید نظر ، بهار ۱۳۷۲.

- ۳- کریمی ، یوسف، جزوه روانشناسی اجتماعی آموزش و پرورش ، ۱۳۷۲.
- ۴- معیری، محمد طاهر، مسائل آموزش و پرورش ، انتشارات امیر کبیر.
- ۵- مفیدی ، فرخنده ، آموزش و پرورش پیش دبستانی ودبستانی ، پیام نور.